

Szerkesztési iroda:
Nagybecskerek Zápolya-
utca 1. hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecske-
rek, Zápolya-u. 1. hová
a hirdetések előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájjer Lajos.

Felölős szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — 28 K
Félévre — — — 14 K
Negyedévre — — 7 K
Egyes szám ára 10 fillér.

Hirdetéseket
a kiadóhivatal veszi föl.
Azonkívül az összes hir-
::: detési irodák. :::
Megjelenik vasár- és
ünnepe napok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Nagybecskerek, 1916.

XLV. évfolyam, 250. szám.

Kedd, október 31.

LEGUJABB.

— Saját tudósítónk cenzurázott távirati jelentései. —

A dobrudzsai harcok befejezése.

**A sinaja előtti hegycsucok elfoglalása — Tulcea és Odessza kiűritése. — Győ-
ze' mes harcalnk a Zsil-völgyében.**

A dobrudzsai hadműveletek be- fejezésükhöz közelednek.

Budapest, okt. 31. Szófiából sürgönyzik: A hadügyminiszterium lapja: A „Voenni Izvesztia” írja;

A dobrudzsai hadműveletek már közelednek befejezésükhöz. Ezen hadjárat nagy jelentőségét csak akkor láthatjuk egész terjedelmében, ha az utolsó ellenséges csapatokat is visszavetettük a Dunán.

A dobrudzsai hadműveletek folytán Oroszország és Románia kijáratot veszített el a Fekete-tengerre. Ezen veszteség végzetes Oroszországra is. Súlyosak a vereség következményei Oroszországra azért is, mert tönkretette konstantinápolyi álmait és a további háboru céltalan-ságát jelenti Oroszországra nézve.

Katonai szempontból is igen nagy az ellenség veresége. Az oroszok ijestően sok embert és hadianyagot vesztek. Az ellenség a mai napig körülbelül **negyvenezer foglyot s százhusz-
ezer halottat és sebesültet vesztek.**

Bármilyen nagy volt az orosz-román sereg azon része, amely a Dunán át megmenekülhetett, szétzúllott s a további harcokban már nem számít. Viszont részünkről felszabadult a jól szervezett, erős, győzelmes sereg, amely bizonyára nem fog ölhetett kézzel megállani.

A dobrudzsai harcok szükségessé tették, hogy **a szövetségesek egy hatalmas új sereget alakítsanak,** amely most különösen veszedelmessé vált az entente-ra. Hogy ezen seregeket hol fogják felhasználni, most nem lehet megmondani, de bárhol jelenik meg, biztosítja a győzelmet és az ellenség vereségét.

A Sinaja előtti hegycsu- cok elfoglalása.

Budapest, okt. 31. Falkenhayn főparancsnokságáról jelentik az Estnek:

A Predeáltól délre emelkedő magaslatok október 13-ika óta, amikor a há-
tárgerincet rohammal elfoglaltuk, nagy akadályként állottak csapataink előrenyomulásával szemben. Csak hosszantartó oldalozó harcok árán sikerült Predeált elfoglalnunk és ha már ezen első fontos siker is nagy követelményeket

rótt csapatainkra, Predeáltól délre az ellenségnek még makacsabb ellentállásával kellett megküzdenünk.

A románok a Sinaja felé vezető utól jobbra és balra minden helyet beépítettek nagyrészt ütegállásokkal s a hegyek között jó összekötő utakat építettek.

Több kisebb siker után tegnap a megerősített hegycsucok ezen rendszerét is megtörtük. A német zászlóalj-
nak és tüzérségnek nagy részük volt a sikerben, amelyet gyorsan kihasználtunk, **elfoglalván az Azuga patak völgyét, majd Azugát.**

Tulcea kiűritése.

Budapest, okt. 31. Baselből sürgönyzik: Az Italia jelenti:

A román hadvezetőség elrendelte Tulcea kiűritését, Az állampénztárt és levéltárakat Odesszába vitték.

Odesszát is kiűritik.

Budapest, okt. 31. Szentpétervárról sürgönyzik:

Az Odeszkij Listok jelenti, hogy **Odesszát a legközelebbi időben ki fogják üríteni.** A hír Pétervárott nagy feltűnést keltett, A Novoje Vremja megjegyzi, hogy a kiűritésnek tisztán katonai okai vannak.

Nagy harcok Kampolungnál

Budapest, okt. 31. Falkenhayn főparancsnokságáról jelentik:

Kampolungtól északra nehéz harcokat vívnak csapataink. A harc román részről is élénken folyt s sűrűn került sor kézigránát harcra. A magyar osztrák csapatok kivétel nélkül átlag ezer méter magasságban menetelve harcolnak. A románok kiméletlen energiával védik országukat. Tegnap összelőtték egy falujokat s feltucat honfitárukat megsebesítették és megölték. Egy másik városka a román ágyutűztől felig leégett. A lakosságot, amely a templomba menekült, csapataink élelmezik.

A románok visszavonulása a Zsil völgyében.

Budapest, okt. 31. Az „Ulro Roszj” jelenti:

A Zsil völgyében az ellenség offen-

zivat kezdett és a román csapatok, bár hevesen ellentállottak, az ellenség tüzérségi fölénye következtében **kénytelenek voltak visszavonulni.** Az erős meglepő tüzérségi tűzben a románoknak **jelenté-
keny veszteségeik voltak.** Egy srappel súlyosan megsebesítette Dragalita tábornokot a délnyugati román hadsereg parancsnokát.

Uj orosz csapatok Dobrudzsában.

Budapest, okt. 31. A Daily Telegraph jelenti Szentpétervárról:

Az új orosz csapatok megérkeztek Dobrudzsába. Ezzel az orosz-román sereg számbeli győngeségét ismét pótolták. Bukarestben a bolgárok és németek serekeit csak átmenetinek tartják.

A cár az entente nagykövetelt a főhadiszállásra rendelte.

Budapest, okt. 31. Szentpétervárról sürgönyzik: A Novoje Vremja jelenti:

A cár elrendelte, hogy az entente nagykövetei fontos tanácskozássra jelenjenek meg nála a főhadiszálláson.

Oroszok és románok.

Budapest, okt. 31. Amsterdamból sürgönyzik:

A román főhadiszálláson az orosz vezérkar kiküldötte a Havasalföld kiűritését, esetleg Bukarest feladását követelte. A román hadvezetőség ezt el-lenezte, amiből szenvedelmes vita fejlődött ki, végül az orosz kiküldött eszméjét levették a vitaközlés rendjéről.

Oroszország legutóbbi veszteségei.

Budapest, okt. 31. Zürichből sürgönyzik:

Oroszország a legutóbbi öthónapos harcokban **egymilliónyolcszáz ezer embert vesztek.**

Az oroszok rossz bánásmódjai a német foglyokkal.

Budapest, okt. 31. Berlinből sürgönyzik: A Norddeutsche Allgemeine Zeitung jelenti:

A legutóbbi időben adatok kerültek nyilvánosságra, hogy foglyainkkal Oroszországban rosszul bántak. Az adatok nagy fölháborodást keltettek Németországban és a semleges államokban egyaránt. A német kormány ellenintézkedésekkel fenyegetőzött s követelte a bajok orvoslását. A határidő most lejárt s miután a válasz nem kielégítő, a hadvezetőség tegnapelőtt nagyobb számú orosz tisztet külön táborba vitetett, ahol **különösen szigorú bánásmódban részesül-
nek.** A megtorló intézkedések mindaddig érvényben maradnak, amíg az orosz kormánytól kielégítő válasz érkezik.

Elásott pénzek.

— okt. 31.

Zsirhiány, cukorhiány, dohányhiány: Ezek mind olyan jelenségek, amelyeket ha kelleltlenül is, joggal irhatunk a háboru rovasára.

Kevesebb volt a termelés, nagyobb a fogyasztás, a szállítás is sűrűn elakad. Tehát a háborus idők alkotta kivételes helyzet az oka minden e fajta sanvaruságnak.

De már a váltópénzhiány tömérdek bolondságait s az ezekkel együttjáró károsodásokat nem varrhatjuk csak úgy könnyedén a háboru nyakába. Ennek a mármár minden nvomoruságnál égetőbb bajnak Mars isten nem oka, hanem egvesegvedül maga a közönség s a közönségnek természetesen legfőképpen az az oktalan része, amely értelmetlen balga, sőt bünyös zsugorisággal elrejtí, eldugdossa, valósággal elvermeli a váltópénz minden fajtáját s holt tőkét csinál belőle, mérhetetlen károkat okozván a közforgalomnak anélkül, hogy önmagának használna. A tvuk nem ül hasztalanabban a záptojásokon, mint az az oktondi, ki avas ládafiákba, eserepbögrékbe, szalmazsákokba, harisnyvaszárakba gyűjti halomra az aprópénzt. Az elásott pénz hamarabb megrothad, mint a rosszul elvermelt burgonya, mert értékét veszti.

Ide vág a pénzügyminiszternek az a legutóbb kiadott rendelete, amely szerint a nikkelpénzeket legkésőbb ennek az évnek a végéig be kell váltani vashuszfilléresekre, máskülönben annyit ér a milliókra menő eldugdossott nikkelerme, mint valami régi rézpoltura, vagy Rákóczi-korabeli libertás. Még ennyit sem. Csak mint egy lvukas susztertallér. A Rákóczi-pénzeknek, Kossuth-bankóknak legalább van hazafias kegyeletes értékük, de a mai elrejtett pénzeknek zsákszámra se lesz egy fillérnyi értékük se, ha rejtekhelyükből elő nem kerülnek.

Senki cimen nem lehet egy szó kifogás, ha megtakarított pénzeeskéjét tőkébe összegyűjti. De a gyűjtésnek nem az a helyes módja, hogy elrejtí a közforgalom elől, hanem az, hogy gyümölcsözőleg befektesse olyan helyre, ahonnan maga is kamatot kap belőle. Így a tőkéje is megmarad és vele a közönségnek is használ, kárt pedig nem okoz se az államnak, se az egyeseknek. Sőt e nehéz háborus időkben használ a hadrakelt seregeknek.

Ezt a nemes célt kell végrevalahára megérteniök a pénzrejtegető* zsugoriaknak és ezt kell velük megértetni, szájukba magvarázniök mindazoknak, akik a néppel közvetlenül érintkeznek.

Itt van az ötödik hadi ö l e s ö n. Sehova jobb helyre nem lehet befektetni az elrejtett pénzeket, mint ebbe az új nemzeti kölcsönbe.

Az elásott pénzek jöjjenek napvilágra. Kapcsolódjanak bele az új nemzeti kölcsönbe. Ezzel minden meg lesz bocsátva. Másképp: bűnhődjenek a bűnösök.

Könyveket a harctérre! Küldjünk könyveket és folyóiratokat a harctérre. A könyveket és folyóiratokat a Torontái megyei Közművelődési Egyesület készségegel továbbítja.

HIREK.

Csak egy gyertya árát!

— okt. 31.

Halottak napja van megint...

A harmadik háborus év halottak napja, amely három háborus évben halottak napja volt minden nap s minden könyv hősi halált halt véreink ismeretlen sirját öntözte s minden győzelem fénye ismeretlen sirjaik hantját ragyogta be halhatatlan dicsőséggel.

Akik a haza szent védelmében ontották véruket, nem egyes embere, nem egyes családok halottai, hanem az egész nemzeté és ez a magasztos-közönség a szülők, a testvérek, a gyermekek fájalmát, bánatos büszkeséggé acélozza és az elesett hősöket a történelem magaslatára ravatolozza fel. Szent az a föld, amelyre a magyarsággért halt hős katona vére hullott és százszor szent a hant, amely alatt örökre elpihent. A háboru boronája, felvonuló csapatok daltól hangos menetelése, vágató ágyuk nehéz dübörgése, földönfutó falvak népének vándorlása, sikongó szél, zuhogó zápor, szemelő eső, olvadt hó, elfutta, elmosta, eltiporta ezeket a sirokat, de a honfiu szeretet, a hiven örködő, gyászfátyolos kegyelet felkereste, megtalálta őket, bejárta a Kárpátok hegyeit s völgyeit, vizmosásait, vadonait, ahol Szurmay honvédei, a szövetséges Súdarmee hősei, közös hadsereg vitézei harcoltak és virágot ültetett a hantokra, fejfát tűzött a sirok fölé.

... Ki nyugszik ott? — Nem tudja, nem kérdezi. A legnagyobb, a legszentebb halott. Hős, aki vérét Magyarországgért, a magyarsággért ontotta. Kétszázézer ilyen sir van a Kárpátokban! Mindnyájunk halottai, mindnyájunk hősei, — sirjuk mindnyájunk földje, mindnyájunk jövendője.

Legyen övék a harmadik háborus év halottak napja. Ezen a napon a kultuszminiszter rendeletéből az ország összes iskoláiban gyűjtenek országos hadisir-álampunk javára. November másodikán áldozzon minden magyar iskola az ő emléküknak. Május elseje az új kárpáti falvaké volt, 500.000 koronát adtak össze a magyar iskolák a jövendő hajlékaira, november 2-ika legyen a halott hősöké, akik megvédték a Kárpátokat, s kiomlott véruik visszazerezte a földet, ahol az új kárpáti falvak felépülnek. Ha az ő sirjukat gondozzuk, a magyar földet erősítjük, védjük. Adjon mindenki csak egy gyertya árát. És csudálatos lángoktól lesz fényes Halottak napja, a szívek tündöklő tűzétől, a honszeretet csillogó mécsesétől.

Csak egy gyertya árát.

Ez idén Halottak napián sötétek a temetők, de annál ragyogóbb a szívekben kigyulló tűz. Az ádáz sors magyar sirokkal hintette be a Kárpátok völgyeit, hegyeit, Erdély havasait, de a sirokon nem tapad ellenség lába, — a honfiu kegyelet hajlik fölébe, büszke könnyekkel áldoz és a győzelem virágait tűzi le.

A magyar társadalom minden téren megmozdult, a felnöttek ezer gonddal és bajjal küzdenek. Magyar tanulók, a jövő munkásai, anyái, hozzátok fordulunk, hogy filléreitekből adjatok ujra százezreket össze, hogy a magyar jövendő, a ma-

gyar fiatalság kegyelete gondozza a Kárpátok és Erdély sirjait. Szenteljétek meg ezidén november 2-ikát! Teljen meg szívetek azok emlékével, akik halálukban is őrt állanak a magyar határon és míg körülöttük lángban áll az egész világ, a halott kétszázézer örködik, hogy idehaza magyar iskolákban, magyar szóval boruljunk le emlékezetük előtt.

— Lapunk legközelebbi száma a holnapi Mindszentek ünnepe folytan, október 2-ikán jelenik meg a rendes időben.

— Hivatalos jelentések október hó 30-ikáról. A miniszterelnökség sajtóosztályától a következő hivatalos jelentéseket kaptuk a harc-téri eseményekről:

Höfer jelentései:

Keleti harctér:

Károly főherceg lovassági tábornok arevonala: Orsovánál nincs újság. A Szurdokiszorostól délnyugatra az ellenség egyik harci csoportunkat néhány kilométerrel hátrább szorította. A Vöröstoronyi-szorostól délkeletre öregbítettük sikereinket. Kampolungtól északra román előretöréseket visszavertünk. Magyarország keleti határain a harci tevékenység csök-kent. — Lipót bajor herceg vezértábornagy hadseregarevonala: Pustomytnél az oroszok rövid ideig tartó a leghevesebb tüzéségi tűz után tömegrohamot kíséretek meg. Tümadó oszlopai részben akadályaink előtt, részben akadályainban összeomlottak. Hasonlóképpen meg-hiusult egy ellenséges tömegtámadás Szel-wownál.

Olasz harctér:

A tenger-nelléken tegnap az ellenség harci tevékenysége kedvezőtlen látási viszonyok között csekélyebb volt mint az előző napokon.

Délkeleti harctér:

Csapatainknál a helyzet változatlan.

A német nagyfőhadiszállás jelentései:

Nyugati harctér:

Rupprecht trónörökös hadserege: A Sommetől északra lévő arevonalt számos helyen erős tűz alatt állott, amelyet erőteljesen viszo-noztunk. A Las Beufs Morval vonalból indított támadás alkalmával sikerült az ellenségnek azt a területet, amelyet Les Beufstól nyugatra lévő legelső árkunkba való betörésével megszerzett dél felé csekély kiterjedésben kiszélesíteni. Valamennyi többi ponton, ahol zárótűzünkön keresztül előre jutott, véresen visszavertük. A Somme déli partján a berliniekből és brandenburgiakból álló 369. számú gyalog-ezred, amelynek támadását a megfigyelő repülők által kiválóan támogatott tüzéségi hatatosan előkészítette, friss támadásban rohammal elfog-lalta la Maisonette majort és az innen Biaches felé huzodó francia állásokat. 412 foglyot, köztük 15 tisztet szállítottunk be. A trónörökös hadserege: Verdun északkeleti arevonala az ágyuharc tovább tartott.

Keleti harctér:

Lipót bajor herceg vezértábornagy arevonala: Az oroszok a legnagyobb löszepazar-lással történt előkészítése után Pustomytől nyugatra majd röviddel utána Szelwowntól keletre is tömegrohamot intéztek állásaink ellen. Mind a két támadást elhárító tüzelésünk-vel véres veszteségeik mellett meg-hiusítottuk. Károly főherceg lovassági tábornok arevonala: Az erdős Kárpátokban és a délről szomszédos magyar-román határhegységekből, eltekintve járőr tevékenységektől, az esős időjárás mellett nyugalom volt. A Vöröstoronyi-szorostól dél-keletre hannoveri és meklenburgi vadászoknak előző napi sikereit tovább fejlesztve, több szí-vósan védelmezett román magaslati állást rohammal elfoglaltunk. Az e vidéken legutóbb lefolyt harcokból 18 tisztet és több mint 700 főnyi legénységet szállítottunk be. A Szurdokiszorostól délnyugatra a románok egyik oldal-oszlopunkat visszazorították.

Balkán harctér:

Mackensen vezértábornagy hadserege:

Telefon 330.

VÁROSI MOZI ÉS VÁROSI SZÍNHÁZBAN.

Telefon 330.

Szerdán, 1916. évi november hó 1-én négy előadás, a 3 és 7 órai zónaelőadás félhelyárakkal, az 5 és 9 órai rendes helyárakkal.

Amerikai ujdonság!

Ne mulassza el és nézze meg e szépséges moziképet!

Amerikai ujdonság!

A szent hazugság.

Egy leány regénye 4 felvonásban. — Irta: Charles Debenham. — A főszerepekben Amerika legnevesebb művésze.

Franci a háremben. Komédia.

Uj háborus képek.

A Dobrudzsában üldöző csapataink érintkezésben vannak orosz gyalogsággal és lovassággal.

Macedóniai harcuvonal:

Tegnap a Cserna mentén szerb és francia csapatok erős tüzéségi előkészítés után előbb keskeny, majd szélesebb szakaszon több ízben megtámadták a német-bolgár állásokat. A támadások zárótüzünkben, Veljeselától északra pedig ellentámadásunk következtében teljesen megfúszultak. Ép úgy hiábavalók maradtak az ellenség előtörései Kenalinál és Gradescinánál. — Ludendorff.

— **Katonai kitüntetések.** A király megparancsolta, hogy dr. Vinczehidly Dezső és kir. tart. huszárfőhadnagy, vármegyei tb. főügyésznek az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartása elismerésül a legfelső dícséret elismerés tudtul adassék.

Orsó Antal őrmester, Petrovics János tizedes a katonai egészségügy terén szerzett érdemeik elismerésül a Vörös Kereszt díszjelmét kapták. A kitüntetést Zombory főhadnagy adta át a helybeli tartalékkórházban szép beszéd kíséretében az érdemes katonáknak.

Hess alábornagy, temesvári katonai parancsnok Varga József, Grünwald Károly őrmestereknek és Wrogovits Milos egység-önkéntes szakaszvezetőnek a helybeli cs. és kir. tartalékkórházban hosszabb időn át teljesített kiváló szolgálatuk elismerésül a katonai parancsnokság dícséret elismerését a legfelsőbb szolgálat nevében kifejezte.

— **Az elesett hősök emléke.** A nagybeeskereki róm. kath. plébánia templomban november 3-ikán d. e. 10 órakor a háboruban meghalt hőskatonáinkért ünnepies gyászistentisztelet lesz, amelyre hivatalosak az összes hatóságok, testületek és intézetek.

— **Adomány.** Zsembery Pál földbirtokos a Gyermekbarát-Egyletnek 10 koronát, az árvaháznak 10 koronát adományozott lapunk útján.

Grucses Dusan a 3-ik elemi osztályban történet gyűjtése eredményeképpen 8 koronát küldött lapunkhoz a Szociális Misszió-társulat céljaira. Rendelkezési helyére juttattuk.

Özv. dr. Grandjean Józsefné halottak napján koszorúmegváltás címén 20 koronát adományozott a Jankó gyermekvédelmi alapra lapunk útján.

— **A bogárosi hős halála.** Ifj. Volk József, Volk József bogárosi birtokos fia, 46. gy. ezredbeli tart. főhadnagy, a délnyugati határen hős halált halt. Az elesett hős a háboru elején mint kadet vonult be s vitézségeért egymásután tüntették ki, a nagy ezüst, kis ezüst, bronzéremmel, majd a Signum laudissal és a 3. oszt. vaskoronarenddel. Két év alatt a 22 éves hős bogárosi fiúból, akit a bogárosiak csak úgy hívtak: — „A mi hősrünk!“ — főhadnagy is lett, míg most az ellenséges golyó mindennek a sok szépnek véget vetett. Az ifjú hős halála érthető mély részvétet kelt mindenfelé.

— **Övönválasztás.** Nagyikindán a napokban töltötték be az egyik üresedésben levő övönői állást, amelyre az iskolások egyhangulag Sziller Margit mokriini községi övönöt választotta meg.

— **Egy nagyszentmiklósi házaspár vértanuhalála.** Nagyszentmiklósról írják: Egy derék nagyszentmiklósi rendőr és felesége szintén az oláh invázióknak esett áldozatul. E vértanu: Széles István Nagyszentmiklós községének rendőre, ki a háboru kitörése óta katonai szolgálatot teljesített és a felesége. Széles István a román határ közelében, Ágostonfalván, teljesített katonai szolgálatot, hitvese közvetlenül a román betörés előtt férje látogatására oda utazott. Alig hogy odaért, a gaz ellenség orvul betört és az ott maradt lakosságot lemészárolta és ekkor Széles István és neje szintén a vad hordák karmai közé került, kik kegyetlenül meggyilkolták őket. A házaspár vértanuhalála széles körben kelt részvétet.

— **Menekültek postája.** Következő menekülteket keresik hozzátartozóik:

Burlea Demeterné és két gyermeke, Voina Demeterné és két gyermeke, Pap Péter és családja, Kelemen István (brassóiak), Pataki András (Csernátfalva), Kaul Mártonné és Kaul János (Prázmár), Liess Mihályné (Höltövény), Göltsch Anna (Szászveresmart), Gecei Györgyné és Czímber Rákis és gyermekai (Zajzon).

Levelői vannak következő menekültek-

nek: Bartha Gyuláné (Hosszúfalva?). Hajdu Imre, Zékány Károly, Oláh Mihályné, Sipos Jenőnének és Nikodemus Károlynak a vármegyeház I. emelet 1. számú termében.

— **Kérelem a közönséghez.** A nagybeeskereki vöröskereszt vasuti nyugvó állomásának vezetője kéri a közönséget, hogy a nagybeeskereki vöröskereszt-egylet vasuti állomásán átvonuló beteg és sebesült katonák részére cigarettát adományozni sziveskedjenek. Az adományok Bakalovich Plátóhoz, a nyugvó állomás gondnokához (Megyeház) küldendők.

— **A vasuti arcképes igazolványok megújítása.** A magyar királyi államvasutak temesvári üzletvezetősége közhírré teszi, hogy a féláron való utazásra jogosító arcképes igazolványoknak 1917. évre érvényesítését a következő sorrendben eszközöli: November hó első felében Krassószörényvármegye, november hó második felében Temesvármegye és december hó első felében Torontál vármegye területén lakó igényjogosult tisztviselők és családtagjaik arcképes igazolványai fognak meghosszabbíthatni, míg december hó második felében azoké, akik valamely fontos és indokolt ok miatt a meghatározott határidőket nem tarthatták be. Külön figyelemmeljűk az igényjogosultakat, hogy az arcképes igazolványok beküldésének ideje alatt egyszeri utazásra jogosító féláru igazolványt csak abban az esetben kaphatnak, ha a szabályszerű kérvényt záradékoló hatóság az előírt záradékolási formán kívül azt is igazolja, hogy az illető arcképes igazolványa meghosszabbítás végett az üzletvezetőségekhez beküldetett. Egy kérvényen meghosszabbítás és egyszeri utazásra szóló igazolvány nem kérhető. A kérvények kiállítására, illetve hivatalos összesítések és kimutatásokra vonatkozó elvi és formai kérdésekben a már az elmúlt évben kiadott részletes tájékoztató irányadó.

— **Vadgesztenye gyűjtése.** A Vörös-Kereszt Egyesület azzal a felhívással fordult a magyar társadalomhoz, hogy a vadgesztenyét gyűjtse össze és adja át a Vörös-Kereszt egylet helybeli fiókjainak, illetve választmányainak. Az egyesület ezt a felhívást most megismétli és nagyon kéri a magyar társadalom minden rétegét, hogy ezt a kérését teljesítse is, mert ez a kicsinynek látszó dolog, valójában nagy fontosságú. A Vadgesztenye Gyűjtőhelye megtalálta a módját annak, hogy a vadgesztenyék ből a káros anyagokat kivonja s ezáltal legálább részben elejét vegye a mindjobban mutatózó állatbetegség hiányának. A mai háboru sikeres megvívása nagyon sokban attól is függ, hogy tudjuk a küzdelem gazdasági részét lefolytatni. A földre lehullt és ott elpusztuló vadgesztenye tömegek a mai viszonyok között pótolhatatlan gazdasági veszteséget jelentenek reánk nézve. Különösen kéri a Vörös-Kereszt egyesület a hazafias magyar tanítóságot arra, hogy egy-egy délutánon vonuljon ki összes növendékeivel olyan helyekre, ahol vadgesztenyefák vannak, gyűjtse össze a már lehullt anyagot és azt szolgáltatassa be az ottani Vörös-Kereszt egyleti fióknak. Ezt a kérést természetesen mi a magunk részéről is a legmelegebben ajánljuk az illetékesek figyelmébe.

— **Eltűntek kutatása az ellenséges fogságtáborokban.** A „Katonai-Nyomozó Jegyzék“, mely a Magyar Vörös-Kereszt Egylet budapesti Tudósító Irodája vezetőinek: Bathhány Lajos gróf és Hadik-Barkóczy Endre gróf kiadásában jelenik meg, már eddigi kutatásai során is jelentős eredményeket ért el. Sok olyan eltűnt katonára derített világosságot, akinek személyét illetőleg a hivatalos nyomozás holt pontra jutott. A szerkesztőségnek legújabb sikerült biztosítania a wieni Gemeinsames Zentralnachweisebureau útján, hogy a Katonai-Nyomozó Jegyzék minden száma az ellenséges fogságtáborokba is eljusson s ezzel újabb lehetőséget nyitott arra, hogy kutatásai még több esetben és még eredményesebbek legyenek. A Katonai-Nyomozó Jegyzéket B. Virágh Géza szerkeszti. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IV., Váci-u. 38., I. em., ahol a Katonai-Nyomozó Jegyzék közlési feltételei és minden egyéb felvilágosítás megtudható.

— **Mindent a hadseregnek!** A m. honvédelmi miniszterium Hadsegélyző Hivatala kéri az áldozatkész magyar társadalmat, hogy a számára használhatatlan vagy nélkülözhető harisnyát, vagy esetleg gyapjú és vászonrongyokat minél nagyobb mennyiségben küldjön be Átvételi Különítményéhez (IV. Váci-utca 38. sz.) a határen való felhasználás végett. A „Szereteadomány“ jelzésű csomagok ingyen szállíthatnak.

Az erdélyi menekültek.

Az erdélyi menekültek közül a következőket keresik:

Frunza István közhalmi menekült (Magyarpadé) keresi anyósát Stingács Domonikát, valamint édesanyját Frunza Veronát közhalmi menekülteket.

Márton István (Katalinfalva, Torontál vármegye) keresi nővéreit Dénes Mihályné szül. Márton Sára és Dénes Mihályné szül. Márton Annát a brassómezei Csernátfaluból.

Gyertyámoson lakó Bálint Sándorné keresi hosszúfalusi Bálint Sándort, csernátfalusi Bálint Sándort, Buna Mihálynét, Hammas Mihálynét és Hammas Pétert neje és leányával.

Végh Tibor (Brassó) keresi anyját özv. Végh Mátyásné.

Schel János (Nagybeeskerek, olajgyár) keresi nejét Schel Reginát és fiát Mihályt Brassóból.

Soós Lukács Istvánné szül. Bartos Klarát 2 gyermekével Sárival és Irénnel (laktak Türekösön, Brassómeze) keresi édesanyja özv. Bartos Andrásné Csernátfaluból (Brassómeze), kinek lakhelye jelenleg Bánlak (Torontálmeze).

Máté Vilma Krizbarót (lakik Kistárnokon) keresi nővéreit Ferenc Samunét és Dömötör Istvánnét Krizbaról.

Balint Márton (Katalinfalva, Torontál m.) keresi szüleit a brassómezei Csernátfaluból.

Bohus Pál brassói ev. főesperes utján (Nagybeeskerek, ev. lelkészi hivatal) keresi:

Bibó Györgyné csernátfalusi lakosné Dodé Katát, aki Brassóban szoptatósdajka volt s akinek gyermeke nála van gondozóban; továbbá testvérét Buna Samunét 8 gyermekével, Felsőelemerről.

Sinkler Istvánné Felsőelemerről, testvérét Schaffend Henrikét s a férjét, aki Sósmezőről menekült szászter.

Sipos Lina Felsőelemerről az édesanyját Szalánczi Józsefnét, prázsmári lakosnót.

Lőrincz Jánosné Felsőelemerről, Lőrincz Kónya Istvánnét és családját a brassómezei Csernátfaluból.

Törökkanizsáról: Vajda Mihályné keresi a férjét és Erce Józsefné szül. Pap Máriát Kolozsvárról; Bálint Mártonné keresi a férjét, aki elmaradt a szekerekkel; Benedek Andrásné keresi édesanyját, Székely Andrásné szül. Benedek Sárát s testvéreit: Sári, Kata, Anna és Furuzst.

Csókáról: Csere Anna apácai hajadon keresi az édesanyját Csere Györgynét; Szabó Margit apácai hajadon keresi a testvéreit: Katát, Gyurit; Hévízi Jánosné Orbán Kati keresi Simon Mihálynét (bieska).

Magyarpadéról: Böloni Imre Körtés (Apáca) keresi a családját; Dán Miklós keresi a családját; Miresa György édesanyját; Di Bernardo Nándor és Antal keresik anyjukat; Kristó Gergely feleségét, gyermekeit; Valádi Mihály legény szüleit; Oláh Mihály legény anyját és testvéreit; Szabó István legény szüleit; Serbán János, Szentpáli Mihály legények keresik szüleit; Vancsa Mózes és Török Albert feleségét és gyermekeit. Ezek mind brassó-apácaiak. — Balint János, Gábor Mihály, Bartos Mihály türkösi legények, Finta Béla bácsfalusi, Varga János apácai, Sándor Vaszi apácai legények keresik szüleit. Válaszokat vagy e lapban, vagy a nagybeeskereki ev. lelkészi hivatalba kérek leadni.

A Nagykomlóson elhelyezett erdélyi menekültek közül a következőket keresik hozzátartozóik:

Klein Márta Hóltövény (Brassómeze) keresi Rouszek Ferenc 34 éves földmivest,

Gál Mihály Kisborosnyó (Háromszékmegye) keresi Ince Julianna, Gál Róza, Gál Anna és Ince Mária.

Jankó György Kisborosnyó (Háromszékm.) keresi feleségét Jankó Vulánka Rachelt és két gyermekét: Ilonka 7 éves, Anna 4 éves.

Özv. Sára Mihályné sz. Lőrinc Anna keresi Gires Istvánné sz. Lőrinc Sárát Bácsfaluból.

Dávid Bibó Jánosné keresi férjét, Dávid Bibó Jánost és leányát, Kis Andrásnét Csernátfaluból.

Pál Simon Andrásné keresi Rozsnyai Mártonét Bertaujfaluból.

Istók Andrásné Csernátfaluból (Brassómeze) keresi özv. Kiss Andrásnét, Köpe Mihálynét, Simon Samunét, Kiss Istvánnét Csernátfaluból.

Hedvig Sára (Hóltövény) keresi Hedvig János 13 éves fiát.

Klusch János (trénkatona, k. u. k. Rekommendes-Abteilung des Inf.-Reg. Nr. 8. in Kisujszállítás) keresi szüleit Klusch János és Mártát a brassómezei Botfalva községből.

Oláh Anna Katalinfalva 66. sz. Torontál meze, keresi szüleit Oláh Mihályt és feleségét szül. Böloni Annát, Apáca községből Brassómeze.

Meszmann Mici Nagybecskerek, Bajza-u. 15. sz. keresi édesanyját Meszmann Józsefné szül. Eder Terézt Nagyszebenből.

Köpe Simon népfőlkelő tizedes (Kolozsvar, szülészeti klinika, 2-ik körterem, 61. sz. szoba) keresi feleségét Farakas Sárát és Simon, András, István, János fiait Hosszúfaluból.

Agoston Györgyné 4 gyermekével Ürmös-ről (Nagyküüllő várm.) menekült, Bánlakon van s keresi 14 éves Szabó Róza nevű hugát, kivel együtt menekültek, de huga az uton elmaradt tőle.

Jakab Jánosné szül. Girószász Anna Ernőháza 6. sz., keresi férjét, idb. Jakab Jánost és 18 éves fiát, ifj. Jakab Jánost a brassómegyei Türkös községből.

Az Ernőháza elhelyezett menekült Sztás István brassómegyei hosszúfalui lakos keresi nejét, Sztás Istvánné szül. Partin Katát. — Özv. Hamasz Andrásné szül. Bence Iona hosszúfalui lakosné pedig keresi vejét, Deák József Istvánt és unokáját, Bence Jánost.

Pszoh István csendőrmester (Hadtápposta Belgrád) keresi apósát, Ballán Márton botfalvai (Brassómege) cukorgyári alkalmazottat.

Csuka Sára Öszentiván községben tartózkodó tatrangi menekült keresi testvérét, Antal Györgynét és unokatestvérét Erdélyi Istvánnét, valamint Fehér Pálnét.

Istók Jánosné Öszentiván községben tartózkodó türkös menekült keresi szüleit, Huszár György és neje Gyöző Máriát, valamint testvérét, Cserei Mihályné szül. Huszár Borbálát.

Buna András Csőszteleken, keresi feleségét szül. Vajda Katalint Csernátfaluról (Brassó megye).

Dóde János (Nagybecskerek, Olajgyár építési iroda) keresi feleségét szül. Benedek Koteles Katalint Csernátfaluról (Brassómege).

Filippi Róza (jelenleg Klárafalván) keresi 12 éves leányát Filippi Annát.

Schuster Margit (jelenleg Klárafalván) keresi férjét Schuster Pétert.

Fóris András (Prága, Barakenspital VII/10.) keresi feleségét és gyerekeit a brassómegyei Tatrangból.

Gábor Józsefné (jelenleg Ujözorán) keresi öt gyermekét: Rózát, Ilonát, Annát, Györgyöt és Sárát a brassómegyei Zajzonból.

Hermann János kereskedő (jelenleg Felsőeleméren) keresi anyját Hermann Juliát, nővéreit Wilhelminét és Jobannát, valamint sógornőjét Helenát két gyermekével Holtövényből.

Erdő Istvánné szül. Szász Irma (Écska, Torontálmegye) keresi édesanyját, Szász István alsóürmösi lakost Nagyküüllőmegyéből.

Szabó Pál brassómegyei apácai lakos keresi szüleit.

Kovács József (Nagyhidegszem, villanyteleporség, u. p. Gyalu) keresi nejét, Zsigmond Annát, István és József nevű fiait és Anna leányát a háromszékmegyei Gelencéről.

Horváth Márton Krizbáról, Brassómege, (jelenlegi tartózkodási helye Mokrin) keresi Lőrincz Györgynét és családját Krizbáról.

Jakab Péter Andrásné szül. Balint Sára Ernőháza 9. sz., keresi férjét, idb. Jakab Péter Andrást és 16 éves fiát, ifj. Jakab Péter Andrást a brassómegyei Csernátfaluból.

Szabó Mózes jelenleg Csernyén tartózkodó menekült, Héjjasfalváról nejét szül. Szederjesi Máriát és Krisztina nevű leányát keresi.

A Brassóban házi-cselédként szolgálatban volt, Mokrinba Torontálmegyébe menekült Bara Erzs Jenőfalva, Both Róza Karczfalva, Kásás Anna Madaras, Lukács Erzs Karczfalva, Simon Vera Jenőfalva, Szabó Boris Dánfalva, Váncsa Anna Csikmadaras (Csikmege) keresik szüleiket.

Soós Mihály brassó vármegyei apácai lakos keresi feleségét és két leányát, Mariska 18 éves, Ilonka 15 éves.

Kiss Istvánné szül. Pap Kata (Écska, 125. házszám, Torontálmegye) keresi 9 éves fiát, Kiss Mártont és 7 éves leányát, Kiss Katit a brassómegyei Türkös községből.

Dávid Sára (Nagybecskerek, József főherceg-utca 23. sz.) keresi édesanyját, Bálint Mártonnét a brassómegyei Csernátfaluból.

Jakab Györgyné Hosszúfaluból (Brassóm.) keresi férjét, Jakab Györgyöt, aki Brassóban a kórházban feküdt.

Schmitz Györgyné (Bégafő, házszám 2., Torontál m.) keresi férjét Schmitz György asztalost Brassóból.

Hemper Artur Brassóból keresi 11 éves Artur nevű fiát.

Papp Mátyás őrmester (Hosszupályi, Hajdum.) feleségét, 4 gyermekét, anyját a brassói Purkerez községből.

Bara Ferencné (Bpest, Alsó-erdősor 36.) szüleit és kis leányát a brassómegyei Türkös-ről.

Puju György őrmester (Budapest, 2 sz. tart. kórház) feleségét és 3 gyermekét.

Brotya Ferencné Brassóból keresi anyját Bara Istvánnét.

András János 2. gy. e. népfőlkelő (Prága, Bruszka-kaszárnya) feleségét és 5 gyermekét Bárcaufaluból.

Horváth Márton Mokrinból keresi 17 éves Árpád fiát a brassómegyei Krizba községből. Szigeti János tüzér (Budapest, Ludovika akadémia) feleségét Brassóból.

Niesner János keresi feleségét Brassóból. Lengyel János építész (Budapest, Battyányi-u. 14.) feleségét, anyját, nevelt leányát, egy vendégleányt és cselédjét Brassóból.

Depner Péter tart. tüzérhadnagy (Arad, Erzsébet királyné-ut 20.) a Depner-családot Holtövényből.

A Ferenczhalom községben tartózkodó alábbi menekültek keresik hozzátartozóikat:

Imre Jánosné (Olthéviz) keresi a férjét és 2 gyermekét. Szabó Jánosné (Brassó) férjét Szabó János bányafelügyelőt. Bodi Zsuzsa (Brassó) menyét Bodi Jánosné és 3 gyermekét. Tankó Jánosné (Brassó) a férjét, aki az erzsébetvárosi cs. és kir. tartalékkórházban volt elhelyezve. Rab Mártonné szül. Korodi Anna (Purkerez) János nevű jzói irnok fiát. Sipos András (Brassó) szüleit. Tankó Ferenc brassói városi hiv. szolga feleségét és 4 gyermekét. Csáki József (Brassó) feleségét Holli Terézt. Bartalis Lajos asztalos (Brassó) édesanyját Gyarmati Terézt. Pör János (Brassó) feleségét és 2 gyermekét. Imre Béla (Brassó) atyját Imre Józsefet és 2 testvérét, csikapolcai lakosokat. Tartler Lujza és Mantsch Gizella (Brassó) keresik anyjukat. Kovács György (Csernátfalva) Pataki Ferencet és nejét Kovács Sárát. Daniel János (Barcarozsnyó) nejét és leányát Kraft János (Barcarozsnyó) nejét szül. Elsen Annát és 4 gyermekét. Dávid Mihályné (Hosszúfalva) Giresch Anna nevű unokáját. Muerth Mártha (Szászhermány) édesanyját Gunesch Rozinát és nővérét Zachariás Annát. Marzell Róza (Keresztényfalva) anyját Muerth Zsófia szászhermányi lakost. Stamm Keresztély (Feketehalom) édesanyját Stamm Rózát. Bodján Regina (Barcarozsnyó) férjét Bodján Frigyes. Köpe Csiri Györgyné (Hosszúfalva) Gábor Józsefné zajzoni lakos családját.

Máthé Sándor nagyváradi m. kir. 24. honvéd törzssztagbéli cipész keresi a feleségét szül. Herman Magdolnát és 6 gyermekét, akik közül a hatodik az uton született, Brassóból való menekülés közben.

Gáspár járásbíró (lakik: Nagybecskerek, Magyar-utca 44.) keresi Bedő Mózeset Halmágyról.

Székely Lajos Brassóból, Segesváron fűtőházi munkás, keresi feleségét sz. Téglás Irént. Özv. Lipták Morné (Bégafő, Torontál m.) keresi szüleit Maierbuchler Oswaldot és nejét Brassóból.

Kónya István mészáros (Katalinfalva községben Torontál vármegye) keresi feleségét Kónya Ilonát és négy gyermekét: Anna 23 éves, Árpád 14 éves, Irén 13 éves és József 10 éves, a brassómegyei Csernátfaluból.

Tobbi Mina 4 gyermekével Kóhalomról tudatja hozzátartozóival, hogy jelenleg Nagybecskereken van (Szerbtemplom u. 27. Spira kereskedőnél).

A brassói városi adóhivatalnál alkalmazva volt Máté Gyulné (Német-u. 180/4.) kér irodai foglalkozást.

Menekült áll. tanító privát órákat kíván adni polgári és elemi iskolai tanulóknak. Megkeresések kéretnek Bakits-u. 16.

Kassai Rózsika erdélyi menekült nőruhavarrónő (Brankovics-u. 2817/4.) munkát vállal.

Fet János 5. gy. e. cs. és kir. főhadnagy (Ungvár, I. sz. tart. kórház gazd. hivatala) keres két éves fia és 6 hónapos leánykaja mellé egy jobb családból való 16-20 éves szász leányt.

HIRDETÉSEK.

Ház eladó

NAGYBECSKEREKEN, ötszobás urilakással.

Ugyanott elköltözés folytán eladó néhány műtárgy, eredeti festmény, híres mesterek metszetei s képes folyóiratokból álló könyvtár is. :: ::

1267-x.15

— Kőzelebbit a kiadóhivatalban —

Hirdetmény.

Bratu András nyerői 304. házszám alatti lakos ezennel közhírré teszi, hogy a tulajdonát képező 15-16 éves sötétpej kanca lova, csillagos, 91. hátul jobb oldalon elmosódva, Nyerő községből a munkától 1916. évi október hó 1-én megfutamodott. Kéri, hogy aki a lovat megtalálta, avagy ha az valamelyik községnél bevolna fogva, az öt Nyerő község előjárói útján kiértésíteni sziveskedjék.

Nyerő, 1916. évi október hó 22-én.

Bratu András
nyerői lakos.

1323-22

Használt

gazdasági gépek

elhalálozás folytán

eladók

özü. Heitzmann Miklósnénál

1291-5.5

Tamáslaka.

Kifutó leány

alkalmazást nyerhet azonnal
nagyobb helybeli iparvállalatnál.

Nyomdásztanoncul

legalább két középiskolát jó
eredménnyel végzett fiu heti-
fizetéssel azonnal felvétetik

lapunk nyomdájában.

Utcai

elárusítókat

keres a

'Torontál'

napilap kiadóhivatala.

Ujság- és
nyomtatvány-
makulatura
nagyobb mennyiségben
kapható.

Cím a kiadóhivatalban.